

Мукачівський державний університет
Факультет туризму і готельно-ресторанного бізнесу
Кафедра туризму і географії

Дипломна робота

ОС «магістр»

на тему:

**«АНАЛІЗ ІНФРАСТРУКТУРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТУРИСТИЧНО-
РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ»**

Виконав: студент 2 курсу, групи Тм-2
спеціальності 242 «Туризм»

Гудзь О.М.

(прізвище та ініціали)

Керівник: проф., д.е.н. Папп В.В.

(посада, прізвище та ініціали)

Рецензент: проф, д.е.н. Черничко Т.В.

(посада, прізвище та ініціали)

Мукачево - 2019

Вступ.....	2
Розділ 1. Теоретичні основи діяльності на туристичному підприємстві.....	5
1.1. Роль громад у діяльності туристичних підприємств.....	5
1.2. Особливості створення та функціонування туристичних підприємств.....	15
1.3. Місце туристичного підприємства у розвитку громад.....	23
Розділ 2. Аналіз сучасного стану туристичних підприємств.....	28
2.1. Аналіз сучасного стану ролі туристичних підприємств у соціально-економічному розвитку громад;.....	28
2.2. Аналіз фінансової складової туристичних підприємств.....	40
2.3. Соціальний вплив туристичних підприємств на розвиток громад.....	55
Розділ 3. Тенденції та перспективи розвитку туристичних підприємств у соціально-економічному розвитку громад.....	68
3.1 Проблеми розвитку туристичних підприємств.....	68
3.2. Пропозиції щодо підвищення ролі туристичних підприємств у соціально-економічному розвитку громад.....	76
Висновок.....	87
Додатки	
Список використаної літератури	

Вступ

Сьогодні акцент соціально-економічного розвитку країни й інфраструктури міст припадає на реформу про децентралізацію. Реформа вказує на позиціонування нової моделі територіальної організації влади. В результаті формування громад незалежні підприємства, установи, організації об'єднуються та знаходять спільні вирішення поставлених задач, результати яких зроблять громаду успішною та незалежною одиницею.

Дана соціальна згуртованість дозволяє громадянам брати участь у вирішенні економічних, соціальних, культурних питань без державної допомоги. Така концепція, а саме ідея громади, дозволить контролювати зібрані кошти громадян та витрати на розвиток громади, а кожен громадянин зможе бачити результати своїх вкладень. Залежно від ставлення громади до туристів формується туристична привабливість певної території, регіону. Тому важливо включити в програму роботи громади такий пункт як «місцевий туризм». При правильній організації туристичної привабливості території громади, саме місцевий туризм може стати основним джерелом доходу для громади, важелем у її функціонуванні та позиціонуванні не тільки на регіональному, а й на державному рівні.

З 2015 року Рада Європи у співпраці зі своїми партнерами проводить перевірку та аналіз ставлення населення України та роботу територіальних громад до реформ місцевого самоврядування та децентралізації. Дослідження проводиться серед дорослого населення, яке є постійно проживаючим на території України. Винятками є території, які тимчасово не контролюються владою України. 4 березня 2019 року в Офісі Ради Європи відбулася презентація результатів двох соціологічних досліджень, проведених наприкінці 2018 року Київським міжнародним інститутом соціології.

Дані дослідження було зроблено на замовлення Програми РЄ «Децентралізація і реформа місцевого самоврядування в Україні» із залученням фахівців Ради Європи та Мінрегіону, як вказує сайт CouncilofEurope. Не варто забувати про дослідження вітчизняних науковців та фахівців з даної теми. На основі їх робіт та досліджень базується дана магістерська робота. Галина Заячківська у своїй статті «Концепція сталого розвитку туризму як засіб післякризового відновлення галузі» вказує, на чому ґрунтується сталий розвиток туризму та якими є заходи сталості у соціальній сфері. Одним із підґрунть за даними її дослідження є підтримка громад впровадження комплексного управління туристичними ресурсами громади. А от Сергій Щесюк у своїй статті «Туристична індустрія та територіальна громада: визначальні особливості взаємодії та розвитку» досліджує взаємозв'язок туристичної індустрії та територіальної громади, їх взаємовплив у розвитку, вказує причинно-наслідкові особливості впливу туристичної індустрії на стан забезпечення територіальної громади. Також найкращим і найдостовірнішим джерелом даних послужив збірник «Туристична діяльність у 2011-2017-х роках» Державної служби статистики України. Можна також згадати статтю «Статистичні показники розвитку сфери туризму України» Г.П. Скліяра, Л.В. Дробина та Л. І. Вишневецької, метою якої є дослідження проблем обліку показників розвитку сфери туризму.

Мета дослідження у цій магістерській роботі – це з'ясувати роль туристичних підприємств у соціально-економічному розвитку громад, розв'язання дилеми дослідження пріоритетності туристичної індустрії на місцевому рівні.

Практична цінність роботи полягає в тому, що отримані результати можуть використовуватися при вивченні взаємозв'язку туристичної індустрії із соціальною сферою та позиціонуванням держави на європейському ринку.

Об'єктом дослідження - є туристичні підприємства та територіальні громади всієї України.

Предметом дослідження - є робота територіальних громад та використання ними туристичного потенціалу регіону задля розвитку.

За структурою робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та додатків.

В процесі дослідження розв'язувались наступні завдання:

1. Проаналізувати поняття, організаційну структуру, та сутність державного регулювання в туризмі;
2. Проаналізувати сучасний стан ролі туристичних підприємств у соціально-економічному розвитку громад;
3. Проаналізувати фінансову складову туристичних підприємств;
4. Розглянути проблеми розвитку туристичних підприємств;
5. Розробити пропозиції щодо підвищення ролі туристичних підприємств у соціально-економічному розвитку громад;

Методологічною базою у даному дослідженні є статистичний, порівняльний, графічний, системний прийоми аналізу, економічне моделювання за статистичними даними останніх років, аналіз та синтез оптимальних теоретичних даних, індукція та дедукція зібраної інформації.

Висновок

В магістерській роботі було зроблено спробу знайти теоретичні відомості про роль туристичних підприємств у соціально-економічному розвитку громад, проведення аналізу на основі зібраних даних та підведення підсумків дослідження.

Мета магістерської роботи була досягнута, а саме з'ясувати роль туристичних підприємств у соціально-економічному розвитку громад, розв'язання дилеми дослідження пріоритетності туристичної індустрії на місцевому рівні. Методологічною базою у даному дослідженні є статистичний, порівняльний, графічний, системний прийоми аналізу, економічне моделювання за статистичними даними останніх років, аналіз та синтез оптимальних теоретичних даних, індукція та дедукція зібраної інформації.

Практична цінність роботи полягає в тому, що отримані результати можуть використовуватися при вивченні взаємозв'язку туристичної індустрії із соціальною сферою та позиціонуванням держави на європейському ринку.

Малий бізнес – важливе джерело інновації, витримує усі зміни ринку, є гнучким, а отже успішним бізнесом у майбутньому. Малий бізнес туристичної галузі розвивається в залежності від особливостей регіону, а тому є унікальним та по-різному привабливим для іноземних туристів чи внутрішніх туристів. В результаті формування громад незалежні підприємства, установи, організації об'єднуються та знаходять спільні вирішення поставлених задач, результати яких зроблять громаду успішною та незалежною одиницею.

Дана соціальна згуртованість дозволяє громадянам брати участь у вирішенні економічних, соціальних, культурних питань без державної допомоги. Така концепція, а саме ідея громади, дозволить контролювати зібрані кошти громадян та витрати на розвиток громади, а кожен громадянин зможе бачити результати своїх вкладень. Залежно від ставлення громади до туристів формується туристична привабливість певної території, регіону. Тому важливо включити в

програму роботи громади такий пункт як «місцевий туризм». При правильній організації туристичної привабливості території громади, саме місцевий туризм може стати основним джерелом доходу для громади, важелем у її функціонуванні та позиціонуванні не тільки на регіональному, а й на державному рівні. Також важливо звертати увагу на задоволеність жителів впливом туризму на стан їхньої місцевості та екологію.

Завдяки реформі про децентралізації влади передбачається створення системи місцевого самоврядування і формування спроможних громад. Дана діяльність потребує нових знань, вмінь та навичок. В результаті постають нові перспективні завдання перед місцевою владою. Задля розвитку місцевого туризму варто брати до уваги історичну цінність території громади та культурно-історичні об'єкти, розташовані на ній. Такий шлях розвитку громади має безліч переваг, а саме розвиток та популяризація території громади, збереження культурно-історичної спадщини, залучення туристів та екскурсантів, залучення інвесторів, збільшення рівня населення, розширення громади, створення певного іміджевого бренду. Така робота повинна ґрунтуватися на: збереженні і раціональному використанні культурно-історичної спадщини, залучення її дотуристичної інфраструктури, розвитку виставкової діяльності музеїв, і як результат, створення нової розвинутої туристичної інфраструктури.

Окрім позиціонування громади на високому державному рівні, це також дозволить позиціонувати Україну на міжнародному ринку зі своєю самобутностями та особливостями.

З даного дослідження випливає також, що малий туристичний бізнес відіграє значну роль у забезпеченні зайнятості населення (в США майже третина робочих місць припадає на фірми зі штатом менше 100 осіб).

У Європейській традиції використовується підхід до регіонального планування, заснований на особливостях місцевості, що ідентифікує її елементи, які складає атмосферу місця, акцентує увагу на унікальності. У світі за перші вісім місяців

2014 року міжнародні перельоти збільшилося на 4,5%, показник внутрішнього туризму виріс, за оцінками, на 3%. Починаючи з 2011 року кількість ночей, які проводять туристи у подорожі, збільшилася на 3%, а середній обсяг витрат на поїздку виріс на 2%, за період з січня по серпень 2014 витрати на поїздку викликали зростання світового обороту виїзного туризму на 6% до 1,750 млрд. доларів США (% змін відповідного попереднього року).

За останні декілька років люди по всьому світу все більше подорожують в інші країни на відпочинок, кількість туристів, що надають перевагу пасивному виду відпочинку зросли на 19% протягом останніх років, і становлять 29% усіх туристичних поїздок. Незважаючи на економічний стан і різноманітні загрози, таких як криза в Україні, на конфлікти Близькому Сході і спалахи лихоманки Ебола в Західній Африці, європейці подорожували більше. Кількість поїздок збільшилася на 3%, а кількість днів, що вони проводили у подорожі, була стабільною.

Децентралізація викликала позитивне явище конкуренції міст та регіонів між собою, що безсумнівно оптимізує процеси управління в містах, для яких важливо їх позитивне зовнішнє сприйняття, імідж, завдяки якому вони можуть залучити нових жителів, студентів, підприємців і т.д.

Найкращим і найдостовірнішим джерелом даних послужив збірник «Туристична діяльність у 2011-2017-х роках» Державної служби статистики України. Розуміння таких показників як поінформованість споживача, розуміння стану і соновних тенденцій ринку, залучення сильних сторін громади дозволить розвинути туристичну індустрію і вивести її на новий рівень.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>